

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE
NOWOGRÓDEK POMORSKI
2013-2016**

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

- I. Cel główny
- II. Cele szczegółowe.
- III. Adresaci programu.
- IV. Realizatorzy programu.
- V. Spodziewane efekty.
- VI. Termin realizacji.
- VII. Zasady finansowania.
- VIII. Ewaluacja.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Obowiązek opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynika z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie , zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- a) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- c) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- d) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia .

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość , system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu , łamane są reguły , a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi .

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie . Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie jest ona obecna w codziennym życiu, pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie .

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że „przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą pętlę przemocy, spinającą coraz to nowe generacje pokoleń ” (J. Malinowski – 1996r.).

Twierdzenie amerykańskiego kryminologa Brandona, iż „najbardziej niebezpiecznym miejscem na ziemi jest dom rodzinny po zmierzchu” podsyca dramatyzm sytuacji i scen rozgrywających się w normalnych z pozoru domach, gdzie przemoc stanowi podstawowy wątek

życia rodzinnego.

Według definicji zawartej w art. 2 punkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w punkcie 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art.115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna i ekonomiczna . Wszystkie formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy maltretowania. Bywa, że wykorzystywanie seksualne i przemoc fizyczna poprzedzone są przemocą psychiczną, towarzyszy temu też zaniedbanie ekonomiczne.

Na terenie gminy Nowogródek Pomorski przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, biedą, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną.

Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny, tj. małżonkowie, dzieci, rodzeństwo, bliskie osoby, którym ofiara się zwierza. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Również trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego zgadzają się aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

I. CEL GŁÓWNY

Utworzenie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Nowogródek Pom., uwzględniając następujące założenia :

- a) najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary,
- b) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca , bez względu na to co zrobiła ofiara,
- c) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
- d) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy ,
- e) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy , bez tego pomoc jest nieskuteczna,
- f) ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu ,
- g) zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach , jest to jeden z objawów doznanego urazu .

II. CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel 1. Skoordynowanie działań lokalnych podmiotów .

Zadania

1. Powołanie Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Realizacja zadania nastąpi poprzez: działalność interdyscyplinarnej grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące program, wymianę informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wypracowanie i monitorowanie procedur postępowania w sytuacji przemocy w rodzinie .

2. Określenie kompetencji instytucji współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy .

Utworzenie lokalnej koalicji.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: jasne i przejrzyste określenie kompetencji instytucji współpracujących, określenie zasad podejmowania interwencji w sytuacji przemocy poprzez poszczególne instytucje .

3. Cykliczne spotkania Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy .

Realizacja zadania nastąpi poprzez: cykliczne spotkania Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy, badania efektywności stosowanych procedur, instrumentów i narzędzi pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, sygnalizowanie zmian

i dostarczanie niezbędnych informacji, wspieranie w działalności współpracujących ze sobą instytucji, badanie i ocena zjawiska przemocy w gminie Nowogródek Pomorski.

4. Utworzenie zespołu interwencyjnego przy Gminnym Koordynatorze ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: działalność grupy specjalistów w sytuacjach przemocy w rodzinie (pracownicy OPS, policja, kurator społeczny, pedagog).

5. Działalność zespołu interwencyjnego w zakresie redukowania skutków i przyczyn powstawania zjawiska przemocy w rodzinie .

Realizacja zadania nastąpi poprzez: opracowywanie zasad postępowania w sytuacjach przemocy, w szczególnych przypadkach ofiarom przemocy, kierowanie do specjalistów działających w ramach punktu konsultacyjnego, współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele dla ofiar przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Myśliborzu, dobór najkorzystniejszych metod działania w sytuacjach przemocy, określenie sposobów rozwiązywania problemów związanych z przemocą dotyczących indywidualnych środowisk, określenie sposobów szybkiej interwencji w sytuacji pojawienia się przemocy w rodzinie .

6. Wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą .

Realizacja zadania nastąpi poprzez: organizowanie i prowadzenie działalności doradczej (prawnej i psychologicznej), prowadzenie działalności, pedagogicznej, medycznej, pracę socjalną, aktywizację zawodową, promowanie i realizację Niebieskie Karty i Niebieskiej Linii.

Cel II. Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych .

Realizacja zadania nastąpi poprzez: systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, nauczycieli, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).

Cel III. Wzmocnienie wiedzy społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy .

Zadania

1. Przygotowanie i udostępnienie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie .

Realizacja zadania nastąpi poprzez: rozpowszechnianie biuletynów informacyjnych, broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie lokalnej społeczności, dostarczanie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, udostępnianie informacji w sołectwach .

2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją i rówieśników .

Realizacja zadania nastąpi poprzez: prowadzenie zajęć informacyjno - edukacyjnych, wspieranie form spędzania wolnego czasu sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, opracowanie i realizację innowacyjnych programów szkoleniowych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy .

III. ADRESACI PROGRAMU

1. Ofiary przemocy .
2. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy .
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni).
4. Przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi).
5. Społeczeństwo .

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. GOPS,
2. Urząd Gminy,
3. PCPR
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Świetlice środowiskowe,
6. Szkoły,
7. Policja,
8. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna,
9. Służba zdrowia,
10. Punkt Konsultacyjny,
11. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,

V. SPODZIEWANE EFEKTY

W pierwszej fazie wprowadzania programu należy spodziewać się pozornego nasilenia przemocy w rodzinie – wzrost liczby przypadków przemocy. Na skutek nagłośnienia zjawiska i pokazania możliwości uzyskania pomocy prawdopodobnie dojdzie do ujawnienia przypadków do tej pory ukrywanych .

Kolejne spodziewane efekty programu to:

- a) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy,
- b) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- c) pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- d) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- e) zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- f) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- g) spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- h) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- i) stała obecność ulotek, broszur w miejscach publicznych.

VI. TERMIN REALIZACJI

Termin realizacji programu nastąpi w okresie od lutego 2009 do grudnia 2012.

VII. ZASADY FINANSOWANIA

1. Środki własne gminy .
2. Środki budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację różnych programów .
3. Środki z funduszy pomocowych.
4. Środki z funduszu alkoholowego.

VIII. EWALUACJA

Ewaluacja programu dokonywana będzie raz w roku w miesiącu wrześniu. Wnioski będą wytycznymi do dalszej pracy.